

LA VETLLADA.

SETMANARI POPULAR.

Nostre estimadíssim Patró, SANT NARCÍS.

Quant en aquesta terra ab prou feynas trobém amichs veritables, es molt consolador trobarne innumerables en lo Cel.

Aquestos son los Sants, que en muñió extraordinaria rodejan lo trono de la Divinitat y continuament pregan al Deu de las infinitas misericordias en favor nostre, y ab sa poderosa intercessió mos logran de nostre amantíssim Senyor gracias abundants é inefables. Entre tots los Sants n' ha destinat lo Rey dels Sants alguns que fossen advocats especials de tal ó qual nació, ciutat ó poble, de manera que no existeix regne, ciutat ni poble que no estiga colocat baix la protecció d' algun Sant. Tals son los Sants que anomeném Patrons, perquè realment patrocinan lo lloch posat baix sa custodia.

Nostra Ciutat aymada, que guarda en sa historia gestas preclaríssimas escrites ab sanch de sos héroes immortals, héroes de la Religió, héroes de la Pátria, está protegida per Sant Narcís, son ilustre Fill, son zelosíssim Bisbe, son Mártir impertérrit, y Girona s' enorgulleix de tenir tal Patró, y molt mes encara de possehir son cos incorrupte, perquè Sant Narcís fou lo Missatger del Altsísim que plantá en nostra ciutat l' arbre magnífich del Catolicisme, fertilisat ab la sava de sa predicació fervorosa, conreuhat ab tota mena de fatigas, y regat ab sa sang generosa que isqué de las tres feridas obertas en son cos per los pagans: feridas que li regalaren la palma bellíssima del martiri, mentres l' intrépit Soldat de Jesucrist celebraba lo incruent Sacrifici.

Encara que no fóssim deutors á nostre amadíssim Patró de altre benefici que la conservació de la Fé Católica, deuriam estar sumament agra-

hits á Sant Narcís, demostrantli nostre agrahiment ab obras de veritable virtut que 'ns fessin dignes fills d' un Sant tan gloriós. Ah! si: la Fé es lo mes rich tresor que poden possehir las nacions, las familias, los indivíduos. La Fé es lo sol que esbargeix las tenebras del vici y de tots los errors: la Fé es lo bálsam marvellós que suavisa totas las llagas del cor; la Fé es lo far lluminosíssim que nos seuyala clarament los multiplicats esculls de la vida perquè may pogam naufragar en los mars tempestuosos d' aquest mon.

La Fé es la fortalesa que aferma nostre sosteniment en lo peregrinatge del present desterro, que fem nosaltres, debils caminants, tot buscant ansiosos la desitjada eternitat. La Fé es la clau preciosa que 'ns obra la porta del etern Paradís. Donchs aquest inestimable benefici, ja may tan enaltit com se deuria, mos ha concedit la Suprem Autor de tots los dons por medi de nostre inolvidable Patró Sant Narcís, y aquesta Fé conservem fins al dia present, malgrat tanta classe de lluytas y tempestats que en la successió de tants sigles han assotat á las nacions, inclusa la nostra, favor preuhadíssim que debém á Sant Narcís.

Mes no solament debém á nostre Patró lo bé primordial, la santa Fé, sinó també tota mena de mercés temporals. No té dupte. Girona s' ha vist moltíssimas vegadas preservada prodigiosament de assots crudelíssims, com peste, guerra, incendis, devastacions, fam, inundacions y altres semblants, per la poderosa y tendríssima protecció del seu Patró Sant Narcís, que desde 'l Cel vetlla solícit y amorós pér son fidel remat, sobre 'l qual estas té las alas carinyosas de son may desmentit amor.

Girona en sos millors y anyorats dias de fé, virtut y sant entusiasme, se mostrá sempre corralment agrahida á son constant Protector. Molt be ho pregonab ab la eloquencia dels fets la sumtuosa y magnífica capella que sa fé, pietat y agra-

himent, erigiren á nostre comú ben-volgut Patró, capella que admiran quants la visitan, molt mes si la visitan ab un cor rublert ab la forsa gegantesca de las católicas crehensas: molt be ho pregonan los molts donatius que s' han ofert á tan gloriós Sant.

Gironins! que no minvi ja may en nostres cors l' amor que sempre debém professar á nostre Sant Patró. Si tal vilesa cometessim, deshonrariam la memoria de nostres católichs antepassats, tan amants de Sant Narcís, y fóram ensemps indignes de la protecció de nostre gloriós Patró, que á tots mos diu de dalt del Cel: «Jo seré sempre vostre generosíssim Protector.» Y ho será, no ho duptem, mentres nosaltres procurèm imitar las virtuts de Sant tan elevat y acudim en las nostras necessitats ab tota confiansa al Pátrocini de Sant Narcís, que es molt efíacs pera tots los seus devots; especialment pera aquells que 'l tenen per Patró.

Pregám al gloriós Sant que desdeaquella gloria hont viu eternalment, dongui una mirada compassiva sobre aquesta Ciutat y son Bisbat, que protegeix ab tan amorosa sollicitut. Nosaltres som la sua vinya predilecta, la vinya qu' ell plantá regá y conreuhá ab la sua generosa sang. Ay!, quantas maluras y quants insectes que portan lo verí de tots los errors amenassan destruhir eixa preciosa vinya. Acudím donchs al glorios Sant, mes que may en aquestos dias de greu tribulació. Demanémli avans que tot ser verdaders cristians, demanémli aquella divina fortaleza que alentaba al gloriós Sant en son martiri, perque sens temor al burgit y las amenassas de la impietat, nos mantingám sempre fermes fins á la mort confessant ab enteresa y valentia la Fé de Jesucrist.

J. R. Pbre,

La memòria dels morts.

(TRADUCCIÓ.)

Miréu com la fulla seca
Rodola sobre 'l cresta ll,
Mireu lo vent com s' aixeca
Jemegant pe 'l fons del vall.
Mireu la vaga oreneta
Com llisca fregant sa aleta
Sobre l' ayga del torrent:
Lo baylet de la masia

Com passa pel bosch y tría
Las brancas que van caiguént.

La oreig suau ja no murmura
Dins lo bosch qu'ans animá
Sobre ramas sens verdura
Los aucells no hi cantan ja.
La tarde 's junta ab la aurora
Apenas l' astre 'ns colora
Quan ja termina son torn.
Despunta á moments dubtosa
Una hora de llum confosa
Que encare 'n diém un jorn.

Ja no 'n te suspirs la aubada.
Darrera sos nuvols d' or
Fineix la tarde aclucada
Baix celatjes sens color.
La mar solitaria y trista
Es un desert hont la vista
Busca en va mirar la nau.
Y en la platja silenciosa
L' ona tarda y oratjosa
Ab remor feréstech cau.

Ja no troba l' herba ufana
La ovella pe 'ls marjenars,
Las despulas de sa llana
Son anyell deixa entre carts.
La gralla ab sa melodía
Ja no alegra la masía
Ni de la vila 'ls contorns.
L' herba dels camps ja es segada,
Aixís fineix una anyada,
Aixís també nostres jorns.

Es la estació hon tot se tomba
Als cops redoblats dels vents,
Un vent que vé de la tomba
Sega també á los vivents.
Cauhen á mils per diada
Com la pluma ja gastada
De que l' águila 's despren,
Quan cubrintse ab novas galas
Recobran ardor sas alas
A la entrada del ibern.

Llavors es quan la ment mia
Vos veu patir y finir,
Tendres fruyts que al sol del dia
Deu no ha deixat madurar.
Si be que jove ja 'm sento
Solitari, y ja lamento
La mort de molts companys meus;

Y quan ab dolor m' intimo
 ¿Hont son aquells que jo estimo?
 Ningú respon á mas veus.

Ah! quan dintre 'l bosch udola
 Lo trist vent de la tardó.
 Quan lo brí d' herba tremola
 Sobre 'ls prats ja sense fló.
 Quan remorejant s' aixeca
 La feréstega xibeca
 D' entre 'l marje hont surt la creu,
 A cada forta ventada
 Al ressó de sa petjada
 Jo pregunto: «¿ets tu sa veu?»

Al menos si sa veu pura
 No fereix nostre sentit
 Mes íntims accents murmura
 Secretament son esperit.
 Al fons dels cors que somian
 Suran los recorts qu' envian
 De la nit en la quietut
 Com l' esgroguehit fullatje,
 Que torna á portar l' oratje
 Vora 'l tronch d' hont han caigut.

Ja es una mare que crida
 Los fills que al mou ha deixat,
 Que 'ls hi esten de l' altra vida
 Los brassos que 'ls han bressat.
 Ab lo bes que 'ls animaba
 Dins lo pit que caló 'ls daba
 Son cor los crida ab tristó.
 De flors sa vista entelada
 Sembla dils'hi ab sa mirada:
 ¿Vos estiman tan com jo?

Ja un amich de la infantesa
 Que en las horas de dolor,
 Ab la veu de sa tendresa
 Reforsaba nostre cor.
 Ell morí, sa flam no es fuyta,
 Va seguintnos en la lluyta
 Va diguentnos ab pietat.
 —Amich, si ta ánima es plena,
 De ta alegría ó ta pena
 Quí 'n portará la meytat?

Es la veu trista y llunyana
 De un pare que 'ns volgué tan,
 Es un jermá, una jermana
 Que mos avansa un instánt;
 Dins nostre cambra ditxosa
 En companyía amorosa

Ay! dormian ells ahir.
 Ahir part de nostra vida,
 Avuy... es pols consumida
 Baix la pols del cementir!

L' infantó que caigué un dia
 Sens endursen cap recort,
 Del bressol que 'l adormia
 Al llit glassat de la mort.
 Tots, en fi, los que moriren
 Y un jorn nostra sort partiren
 Murmuran ab trista veu:
 ¡Vosaltres que tan aymarem
 Tants recors que vos deixarem
 Y en nosaltres, ¿no hi penseu?

Ah! si: vostra veu trista fereix la ánima mia
 Ánimas dels passats, y 'm mou dolcíssim plor.
 Avans que de vosaltres de mi m' oblidaria.
 ¿Que no sou per ventura brancatxes de mon cor?

Tan com mes prest avanso en ma penosa vida.
 Tan mes del passat miro bellíssim l' horisont.
 En dos meytats jo 'm sentu, la llum del cor partida
 Y la mes encisera pertany 'el altre mont.

Deu de pardo, bon Deu! cumplescas l' esperansa
 Que en eixa vall de proba grabáreu en son cor;
 A los que en Vos moriren ab justa confiansa
 Rebéulos en lo brassos de vostre etern Amor.

Lamartine

DISCURS

*Sobre la importancia de las ciencias naturals y
 experimentals pera combatre la impietat.*

(Continuació.)

Altre armonia admirable observarem entre
 las veritats de la Revelació y las ensenyadas
 per las ciencias experimentals. Nos ensenya la
 Revelació ab sa encantadora senzillesa que tots
 los homes son fills de Adam, lo primer home sor-
 tit de las mans del Criador. Coincideix perfecta-
 ment ab aquesta relació la ciencia, ensenyantnos
 que la gran familia humana no constituheix mes
 que una sola especie, y que tots sos individus
 son germans y oriundos d' un mateix pare. «L
 ordre dels bímanos, diu M. Milne Edwards, no
 's compon mes que d' un sol género, format mes
 á mes per una especie única.» La identitat d' es-
 tructura de la pell, la fecunditat dels fills que

resultan del crusament de rasses, la facultat de parlar que tots los homes posseheixen, y que, apesar de la diferencia dels idiomas, tots los homes ja sia en la infantesa ó en la edat adulta poden aprendrer facilment, la capacitat de poder ser educats tots los homes fins los mes salvatjes; la inteligencia y la rahó, la identitat, en fi, de constitució ja física ja moral, son altres tants arguments ab que la ciencia nos demostra la unitat é identitat de la especie humana, y que 'ns confirman al mateix temps la veritat de la Sagrada Escritura: que tots los homes son descendents de un sol y mateix pare: Adam.

Adam, que sortí de las mans del Criador, no en estat salvatge, com vol suposar la semi-ciencia, sinó perfectament civilisat, segons afirma la Revelació concordant ab la ciencia verdadera. «Formatis igitur, Dominus Deus, legim en lo Ginesis, de humo omnibus animantibus terræ, et universis volatilibus cæli. adduxit ea ad Adam ut videret quid vocaret ea.

. Apellavitque Adam nominibus suis cuncta animantia et universa volatilia cæli, et omnes bestias terræ.» No doncs 'l salvatge un nom adequat á tots los sers, com nos diu la Sagrada Escritura que ho feu Adam. La veritable ciencia, la ciencia adulta, se posa al costat de la Revelació pera consignar contra las afirmacions de Rousseau y sos deixebles, que 'l home vingué al mon en estat de perfecta civilisació. Estudiém los pobles que apartantse del foco de civilisació han caygut alguna vegada en lo salvatgisme. ¿N' hi ha hagut per ventura cap d' ells que per si sol haja sortit d' aquest estat? Recorreu totas las parts del mon, trasladéuvos als diversos pobles de Europa, Asia, Africa, América y Oceania. Preguntéu als pobles civilisats de hont prengueren llur civilisació, y tots vos respondrán: ó que sempre aquell poble ha sigut civilisat, ó que si tingué la desgracia de caurer en estat salvatge, aná cada dia mes y mes embrutintse, fins que vingué altre poble y lo tragué de la degradació. Y aquestas regions que veyém encara dormint en las tenebras del salvatgisme, no sortiran de aquest estat, mentres no arribi allí la creu del missioner católich, y 'ls hi porti junt ab la fé del Crucificat la veritable civilisació. Aquesta veritat es de tal evidencia, que fins los mes acérrims defensors del estat salvatge en l' home primitiu, no poden ménos en sos moments de sá criteri que regonéixrela y confessarla. Escoltém lo que diu Buchner: «L Européu no hauria sortit ja may de las fortas lligaduras de sa naturalesa grossera,

sens las invasions periódicas de las rasses etruscas.»

Molt se 'ns va allargant lo breu ensaig sobre l' auxili que la ciencia presta á la fé. Permeteu-me no obstant, que no acabi mon humil treball sens habervos fer notar, que la verdadera ciencia nos presenta á Deu com Autor de la vida, y que tot ho governa ab sabiduría y paternal Providencia, conforme ab lo que 'ns ensenya la Fé.

La existencia de Deu, la Sabiduría y Providencia ab que governa totas las cosas es un dogma que amarga continuament la vida del incrédul; puix sap que si existeix Deu y si tot ho governa, irremissiblement ha de caurer un dia en las mans de sa justicia. De aquí vé 'l forsejar á la semi-ciencia demanantli un recurs pera poder deséntendrer de Deu y sa Providencia. Si la materia fos eterna, si la materia pogués crear la vida, no tindria necessitat de acudir á Deu Criador. D' aquí vé 'l presentarnos la materia com eterna e increada, pero sens fonament, com ja habém vist; d' aquí vé 'l donar á la materia la facultat y potencia de crear la vida: d' aquí 'l pretingut dogma de la creació espontánea. Teoria també absurda, com totas las que s' apartan de la Revelació; teoria contra la qual se revoltan totas las ciencias experimentals. Lo mateix Tyndall, qui en un moment de verdadera aberració mental guiat per sa fantasia s' habia atrevit á regoneixer en la materia *la potencia d' engendrar tota forma de vida*, s' ha vist obligat á confessar: «que l' home verament científich, afirmarà francament que no 's pot presentar cap proba satisfactoria de la vida sens una vida anterior demostrada»

Atenentnos als avansaments qu' han fet las ciencias d' observació, es impossible que cap home que las haja saludat tan solsament puga admetrer la generació espontánea. Las últimas observacions y 'ls experiments de M. Pasteur han posat ja fora de dubte, que allí hont hi ha desarrollo de vida s' hi troba sempre la acció d' un ser vivent á qui es deguda. Oygám al mateix Pasteur, qui, ab un ayre de veritable triunfo, com ell certament l' acababa de reportar sobre la generació espontánea, acaba del modo següent sa conferencia, que tingué lloch devant d' un número auditori d' homes sabis en la Sorbona. «Jo no aniré mes enllá, conclou M. Pastour, jo sento que ma causa está guanyada. No senyors, no; no hi ha ni una sola circumstancia coneguda avuy dia, en la que s' hagin vist venir sers al mon sense pares. Aquells que ho afirman han si-

gut juguet d' ilusions ó de causas que no han sabut descobrir, ó bé no han volgut éviar.»

S' empenya la falsa ciencia en no voler veurer mes que la obra del atzart en la admirable armonia del univers. Però en assó, com en tots los demés punts qu' hem examinat se presenta contra ella la ciencia verdadera, posantse al costat de la Revelació, que 'ns ensenya: «que prepará Deu al orbe en sa sabiduria.—«Preparavit orbem in sapientia sua.»

En efecte: la verdadera ciencia nos fa veurer que fins en las cosas que samblan mes insignificants brilla la sabiduria de Deu. ¿Quina cosa pot donarse de mes poca entitat que la cayguda de un grave, d' una pedra per exemple? Y no obstant, segons nos diu la mecánica, no cau pas independenment de las lleys de la cayguda dels cossos. Un líquit se manté en repós ó be 's mou obehint sempre á las lleys de la hidrostática é hidrodinámica. Lo debil remor del reguerol que s' esquitlla suaument per lo prat, las armoniosas passadas del aucellet, l' horrible terratrémol del canó, lo magestuós bramúl de la tronada; tots compleixen admirablement las lleys de la acústica, al propagarse 'l sonido en mitj de las onas sonoras del ayre per entre l' espay. Las máquinas de vapor, que tan prompte posan en moviment una multitud d' aparatos en las fábricas, com travessan los ayres arrastrant una serie prodigiosa de vagons, ó ja atrevidas desafian las enfurismadas onas d' un mar tempestuós, hont s' hi brandeja la nau á la que comunican sa empenta. Donchs tot aquest conjunt no es mes que 'l resultat de la conversió del calor en forsa y moviment, obehint á las lleys de la termo-dinámica. La propagació de la llum per ondulacions etéreas, la velocitat ab que 's trasmeteix d' un polo al altre polo d' un hemisferi al altre la noticia per lo telégrafo, lós meteoros que observém en la atmósfera, tots aquestos fenómens estan sotsmesos á las lleys que estudia la Fisica.

¿Que dirém si de la Fisica passém á la Astronomia? Las lleys constants que regularisan lo moviment dels astres nos causarán la major admiració. Y, ¿que....? pero no, basta ja que desde la imperceptible cayguda d' una pedra fins á la majestat sublime é imponent d' una tempestat, desde 'l moviment d' una petita goteta d' ayga fins al magestuós moviment dels astres, tot estiga sotsmés á lleys uniformes y constants, pera coneixer que hi ha hagut una Sabiduria reguladora del Univers, un Agent que ha preparat l' orbe en sa sabiduria, un Criador «qui preparavit

orbem in sapientia sua» com nos diu Geremias? Veus aquí com altra vegada la ciencia verdadera se presenta com auxiliar de la Revelació.

(Seguirá.)

LA PLAGA FILOXÉRICA.

Trista per demés es la perspectiva que 's presenta pe 'ls viticultors del Ampurdá. La terrible plaga filoxérica té completament invadidas aquellas ricas comarcas, reduhidas á veurer desapareixer dintre poch totas sas vinyas, que eran las principals fonts de sa riquesa.

D' un estat tan desconsolador pera la agricultura de nostra provincia, ha vingut á enterarnos d' una manera tristament indubitable, lo Dictámen que l' Enginyer agrónomo D. Ricardo Rubio, acaba de donar al Gobernador de la Provincia de Barcelona. En la impossibilitat de copiar integro aquest Dictámen, per sa molta extensió, extrayém d' ell, tal com lo transcriu nostre colega L. ART DEL PAGÉS, los párrafos que bastan pera que nostres lectors se formin concepte del mal que va invadint los vinyats de nostra provincia.

Després de parlar de la inutilitat de los procediments empleats pera extingir lo insecte exterminador en las vinyas que cita del voltant de Figueras continúa dient:

«En Maig d' aquest any lo Sr. Espona ha reconegut los vinyats situats al marge esquerra del Fluviá, á 15 kilómetres de Vilamalla, y la ha trovada en los termes de Sant Miquel de Fluviá, Torruella de Fluviá, Palau de Santa Eularia y Sant Pere Pescador, descubrintse en 169 hectáreas 19 focos ab 6.967 ceps filoxerats; desde Santa Eularia fins al mar reconegut tot invadit.

Se veu, donchs, que en lo partit de Figueras ó siga 'a primera zona, compresa entre 'ls Pirineus y 'l Fluviá se trova completament invadida. essent molt difícil trovar un vinyat que estiga exent de la plaga.

En la segona zona compresa entre 'l Fluviá y 'l Ter, que correspon al partit de Girona, hi ha la *filoxera* en los termes desde Sant Mori, Vilarroban, Gausas, etc., fins á Sans, Rupiá, Sant Daniel, etc., comprenent 703 hectáreas ab 72 focos y 41,375 ceps atacats. Hi ha també 4 focos en los termes de Sarriá y Sant Andreu del Terri.

En la tercera zona compresa entre 'l Ter y 'l

Tordera hi ha invadits los termes desde La Bisbal, Casabells, Gualba, etc., fins á Besalú, Dosquers, Lladó, ahont hi ha 84 focos ab 54.000 ceps floxerats y 3.000 de morts.

Com se veu la invasió té grans proporcions, descubrintse cada dia nous focos y esquitxos, segons los obstacles naturals que á son pas trova, la naturalesa dels terrenos y la acció dels vents en la época de las aladas, y sobre tot al descuyt en que se la té; quals efectes rápits y desastrosos dehuen servir d' exemple als viticultors d' aquesta provincia en lo sensible cas de veurer invadits sos vinyats, los que encare serian pitjors per las grans masses vitícolas que cubreixen son terreno y á las pocas defensas naturals que á sa marxa poden oposarse.

Tal es, Excm. Senyor, l' estat actual de la plaga filoxérica en la provincia de Girona: situació desesperada á que ha arriuat per sa culpa, sa oposició als concells de la ciencia y per sa deixadesa. La salvació de sa viticultura la considerém avuy impossible, y tots quants sacrificis se fassen pera conseguirho serán completament estérils. Ara sols hi ha que pensar en salvar á la provincia de Barcelona y á las demás de Catalunya.

No havent descubert nous focos, vaig poguer donar per acabat lo perímetro de la invasió, lo qual se trova limitat: al N. per los Pirineus; al S. per lo partit de La Bisbal y 'ls y monts Gabarras; al E. per lo Mediterrani, y al O per lo partit d' Olot. Forma una línea que passant per la cresta dels Pirineus, segueix per tot lo litoral fins á Bagur, desde ahont se dirigeix á Sant Pol de La Bisbal entre las estribacions dels monts Gabarras, pujant desde aquet punt á la montanya de Sant Daniel, situada á mitja hora de Gerona, passant després per los termes de Cornellá, La Mata, Banyolas, Besalú y Sant Llorens de la Muga, fins á internarse altre vegada en los Pirineus.»

Termina lo dictámen donant várias reglas que en son concepte considera molt atendibles pera detenir la invasió en la provincia de Barcelona.

Los medis que senyala pera contenir la invasió son ios següents. Destrucció y crema de tots los ceps floxerats en los últims focos descuberts: aplicació del *sulfuro de carbono* als vinyats immediats al foco: destrucció dels *istmes siticus*, ó arranchs d' alguns vinyats pera interrompre la comunicació de la plaga: una zona de defensa establerta desde S. Feliu de Guixols fins al Torde-

ra, de un kilómetro d' extensió y tractada també ab *sulfuro de carbono*: per últim, prohibició absoluta del empleo y plantació de ceps americans.

Com en aquest plan, segons ja 's veu, se sacrifica la nostra Provincia pera la defensa de las altrás que no están invadidas, proposa lo Sr. Enginyer en cas que dit plan s' accepti, una indemnició cad' any que compensi las pérduas que aquella experimenti per causa de la filoxera, la qual se podria determinar tenint en compte la extensió de sos vinyats floxerats, y la quantitat mitja que cullian de ví avans de sa invasió, descontant los gastos del cultiu, y poguent á mes utilizar tots sos terrenos, una vegada haja desaparecut lo cep en altres cultius que 'l clima favoreixi.

Per avuy la falta d' espay nos priva de comentar aquest Dictámen que tan de prop nos toca: mes endevant esperém tenir ocasió pera dir-ne alguna cosa.

Crónica General.

Lo dia de difunts se celebrará en la Iglesia de nostre Seminari un solemne Ofici costejat per la Associació de Senyoras de la Vela, en sufragi de l' ánima del Il·lm. Sr. Dr. D. Pere Colomer, Bisbe de Vich.

—Tenim entés que á no tardar veurá la llum pública lo sermó en catalá pronunciat per lo Sr. Canonge de nostra Catedral D. Celestí Ribera, en N. Sra. de Montserrat ab motiu de la romeria dels poetas catalans.

—Havém tingut lo gust d' admirar lo magnífich tern dibuxat per nostre Compatrici lo intelligent arquitecto D. Francesch de A. Garcia y executat per lo conegut bordador barceloní D. Anton Oller. Son estil es del sigle XIV, de color vermell descollant entre altrás bellesas uns medallons perfectament acabats ab las imatjes de Nostre Sant Patró y altres Sants, alguns d' ells Mártirs de nostra ciutat. La capa destinada al Preste porta l' escut d' armas del Excm. Sr. Dr. D. Constantí Bonet, Bisbe que fou de Girona (E. P. D.) qui deixá en son testament una quantitat per la referida obra. Felicitém coralment á nostre Il·lm. Capítol Catedral y també al Sr. Garcia á qui tan acertadament se confiá la direcció de tan notable joya del art.

—Las Religiosas Escolapias han obert una

exposició de labors que no duptem serà digna de la reputació de que tan merescudament gosan las referidas Senyoras, y que estarà oberta durant aqueixas firas.

—Encara que ab reserva, diu *El Correo catalan*. «Donem á nostres lectors una noticia que á ser certa ompliria de goig als catòlichs barcelonins y á quantas personas aman las bellas arts de nostra patria. Se 'ns ha dit que en lo primer dia del any pròxim se posarà la primera pedra de la fatxada principal de nostra Basílica; obra que á portarse á cap honraria á nostre segle. Segons diuen passarán d' un centena las estátuas y bustos de Sants que 's col·locarán en la fatxada.» No 'ns cal dir quant desitjariam que 's portés á cap tan important obra.

—Demá ab motiu de la festivitiat de nostre Patró S. Narcís lo Il·lm. Sr. Bisbe celebrarà de pontifical en lo Ofici que 's diu cada any en la lglesia de S. Feliu en qual ocasió s' estrenarà 'l preciós tern de que hem parlat anteriorment.

—Bonica y ben acertada es la restauració que s' acaba de fer en la tenda de impresos y joguinas del conegut impresor D. Manel Llach. A pesar de que las dimensions del establiment no permetian una remunta ostentosa, presenta 'l conjunt un àpecte elegant, afavorintla particularment la nova disposició de la entrada y l' espayós aparador, adornat ab miralls laterals que realsan los ben combinats objectes que en éll. colocats presentan un agradable cop de vista.

Com aquestos dias de firas l' alicient de novetats excita á ciutadans y forasters, lo Sr. Llach no 's ha descuydat en los seus articles, y ha provehit de una abundant y variada colecció de joguinas de tota mena, cromos calcomanias y mil curiosas novetats que forman lo principal atractiu pera la gent menuda, y fins pe 'ls grans que desitjan acontentarla.

No tot tampoch son joguinas. En la imprenta del Sr. Llach s' hi fan tota mena de impresions, ja sia tarjetas, circulars, invitacions, com també impresos municipals, prospectes, llibres y tota classe de treballs propis de la imprenta.

—Y ja que tenim la pluma á la mà pera aquestas cosas, no deixarem de recomanar, particularment als forasters que vulgan lluhir un sombrero bo elegant y barato, la tenda del Sr. Sabater, en lo carrer de Ciutadans, ahont també hi trobarán los senyors Sacerdots, casquets, solideos, cingols y altres objectes propis. Y si volen acabar-se de firar, passin á la tenda de robas

que 'l Sr. Prunell té en lo carrer d' Abeuradors, y allí trobarán tota classe de roba pera manteus y sotanas, junt ab un bon assortit de casullas, dalmáticas, tobollas etc. tota classe de articles per Iglesia.

Finalment, los forasters que vingan pera comprar máquinas de cosir, que 's recordin que son espanyols, y per consegüent que se 'n vajan de dret á la Sucursal de las Máquinas Espanyolas de Escuder, representada per D. Isidro Marimon, Baixada del pont de pedra: allí trobarán bo, bonich y barato. Si no estém mal informats lo dit Senyor tracta de rifar una máquina, ab lo qual s' esposan á tenirla de franch.

—En lo local que ocupa lo *Centro Recreatiu* tindrà lloch durant aquestas firas una Exposició d' aucells deguda á la iniciativa de la referida Societat, pera la qual son President ha convidat á totas las personas aficionadas y competents en aquest ram, invitant á la premsa á que cooperi en la realisació de tal pensament. Nosaltres, molt conformes ab una diversió tan onesta com útil y recreativa, no podem fer altre cosa que aplaudir la idea, donantli publicitat, y desitjant que 'ls senyors aucellayres hi contribuixin tots pera donar al *Certámen ornitologic* lo major atractiu possible. S' ha constituhit un Jurat de personas intelijents en lo ram pera adjudicar los premis als que 'n sian mereixedors.

—Per causas imprevistas y ajenas á la Junta directiva de la Societat Literaria, la celebració de la festa del Certámen, tindrà lloch lo dia primer del pròxim mes, y no lo dia quatre segons s' havia anunciat.

—En altre lloch del present número veurán nostres lectors lo fallo del Jurat Calificador sobre las Composicions del Certámen d' enguany. Comensan ja á circular, com sempre, anticipadament los noms dels autors premiats, entre 'ls quals se donan per certs los Srs. Ubach y Vinyeta, N' Artur Masriera, N' Auguet y Campanyá y la Senyora Moncerdá. De 'ls demés que circulan, creyem que n' hi ha algun de molt aventurat.

—Segons llegim en la Gaceta Comercial, dintre poch s' establirà una línea telegráfica que passant per Olot, unirà á Girona ab Puigcerdá. També s' assegurarà que no tardarán gayre á comensar las obras pera la construcció de lo línea del ferro-Carril de Torelló á Olot.

—Lo Senyor Canonge de Vich Dr. D. Pau Oliva ha tingut la finesa, que li agraphim moltíssim, d' enviarnos un exemplar dal poema llatí

titolat *Maria Virgo, seu De Vita Beatæ Mariæ Virginis*, obra del inolvidable Dr. l' Il·lm, D. Pere Colomer (Q. E. P. D.). Dit poema va precedit d' un prólech y una dedicatoria á la Verge en versos sáfichs, y se compon de cinquanta llibres ó cants en versos dístichs. Tindrém una veritable satisfacció en saborejar las bellas d' aquesta obra, en la qual sens dupte hi sentirém l' ardentó d' aquell acendrat amor á la Verge Inmaculada que animá al Ilustre Prelat durant tota sa vida.

ASSOCIACIÓ LITERARIA DE GIRONA.

(Certamen de 1881.)

TITOLS Y LEMAS DE LAS COMPOSICIONS PREMIADAS EN LO PRESENT CONCURS.

Premi d' una Copa de Plata, ofert per lo M. I. Sr. Governador civil de la Provincia D. Fernando de Moradillo—*Gibraltar*. Quousque tandem..? (10).—Accessit. *El Sitio de Granada por los Reyes Católicos*. Fides, Patria. (58).

Mencions honoríficas.—La vera gloria (50).—A la llibertat. *Bien puede oír Gerona sus cantos entusiastas*. (43). Ecos del dos de Mayo. *España independiente*. (67).

Premi de un lliri de Plata, ofert per lo Il·lm. y Revm. Sr. Bisbe de la Diócesis Dr. D. Tomás Sivilla.—Desert.

Premi d' una Escribania de Plata ab un grupo alegòrich, ofert per la Exma. Diputació de la Provincia.—No s' adjudica.

Menció honorífica.—Vindicta. *Pro veritate*.

Premi d' una medalla de Plata, en qual anvers hi ha esculpit l' escut de la Ciutat y en lo revers una legenda alusiva, ofert per l' Exm. Ajuntament d' eixa Ciutat.—No s' adjudica.

Accessit.—El sitio de Gerona en 1684. *Gloria majorum*. (110).

Premi d' un exemplar del Quijote: (edició de luxo) ofert per lo Claustre de Catedrátichs del Institut de 2.ª Ensenyansa d' eixa Provincia.—No s' adjudica.

Menció honorífica. Memoria sobre 'ls capítols 60 y 61 part 2.ª del Quijote. *La obra del Genio es grande hasta en sus menores detalles*. (21).

Premi de Diploma de mérit de la Económica Gerundense de Amichs del Pais, libre de gastos, y medalla que usan com distintiu los individuos de la mateixa, ofert per la expressada Societat.—Desert.

Premi d' un quadro al oli, ofert per lo Centre artístich de Olot.—Desert.

Premi d' una Copa de bronzo cisellada, ofert per lo Sr. Comte de Perelada.—Desert.

Premi d' un objecte artístich, ofert per l' Excelentíssim Sr. Marqués de Camps.—Moralidad en las artes como fuente de belleza.—*El bien es el fin total de la produccion artistica*. (20)

Accessits: 1r. La moralidad en las artes como fuente de belleza. *Mens agitat molem*. Virgili (51).—2.ª La font de la bellesa. *In action, hon like an angel! in apprension on like an Got!* Shakespeare. (93)

Menció honorífica: Apuntes para un estudio sobre la moralidad en las artes como fuente de belleza. *Lo bello se desviu de sus fines y de su esencia cuando se convierte en instrumento de corrupcion*. Cesar Cautiu. (83)

Premi d' un brot de taronger de plata y or: ofert per la Junta y Jurat d' aquesta Associació.—Amor sens fi. *La primavera del Amor bien mio, no se marehita nunca*. (62)

Accessits: 1r. Lo primer crim. *Miserere*. (84).—2n. Germandat! *Peu vos benehesca*. (60).—3r. La viola boscana. *¿Que té la viola hermosa que pert son bell eolor?*—4r. Lucrecia. *Oderint dum metuant*. (41).—Mencions honoríficas: A Enriqueta. *En su Album*. (44).—Los llenyaters. *Siguemhi*. (92).—L' Orfaneta. *Anyorament*. (16).—Un pardal. (87)

Girona 22 Octubre 1881.

Emili Grahit y Papell, *President*.—Celestí Pujol y Camps.—Joaquim Gou, Pbre.—Artur Vinar-dell y Roig.—Pere de Palol, *Secretari*.

Butlletí relligiós

QUARANTA HORAS: .passan demá á la Iglesia del Seminari. Las horas d' exposició serán: al matí de 8 á 11 ½ y á la tarde de las 4 ¾ á las 6 ¾.

Lo dia de difunts, al matí, se reservará á las 10, ab motiu del Ofici que 's celebrará en sufragi de l' ánima del Il·lm. D. Pere Colomer.

Xarada.

La primera fa l' musích
 Dos y tersa nom de dona
 Y la tot es un vestit
 Qu' honra molt al qui lo porta.
 Pus fa por als sprits forts
 Y plau sempre á la gent bona,
 Ja que la ciencia y virtut
 Sempre ab ella s' acomodan.

Girona: estampa de 'n Manel Llach.